

VERPLEGING EN VERZORGING

PREMIUM

10 DEC 2025

4 KEER GELEZEN

[Opslaan](#) [Reacties](#) 0 [Delen](#)

Kennemerhart gebruikt VR om empathie voor mensen met dementie te vergroten

Laura van Elst

Kwijtgeraakte huissleutels, gesprekken over jou, beslissingen die voor je worden genomen en triggers die leiden tot tijdreizen. Met een *virtual reality* (VR) laat Kennemerhart medewerkers in de huid kruipen van iemand met dementie. De leerinterventie leidt tot meer empathie en betere zorg.

Beleidsadviseur Mirjam Broerse (links) en universitair hoofddocent Sietske Sikkes (rechts). Foto: Kennemerhart

Kennemerhart locatie Overspaarne biedt verpleeghuiszorg aan mensen met dementie en zeer complex probleemgedrag. In 2023 behaalde de locatie als eerste verpleeghuis in Nederland het Topcare-predicaat, een erkenning voor locaties die naast specialistische zorg ook inzetten op onderzoek, ontwikkeling en kennisdeling. “Wij hebben een duidelijke visie op hoe wij omgaan met mensen met dementie”, vertelt Mirjam Broerse, beleidsadviseur Topcare bij Kennemerhart. “Mensen met gevorderde dementie kunnen soms namelijk moeite hebben met verwoorden wat zij prettig vinden. Daarom is begrip cruciaal.”

Ouderwets scholen

‘Ouderwets scholen’ – waarbij vooral verteld wordt over leven met dementie – werkt volgens Broerse onvoldoende. “Ook weten we uit eerder onderzoek dat VR empathie kan vergroten. Door dementie ‘zelf te ervaren’, zie je de wereld vanuit een ander perspectief”, zegt Sietske Sikkes, wetenschappelijk adviseur bij Kennemerhart en universitair hoofddocent klinische neuropsychologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Daarom startte Kennemerhart in het voorjaar van 2025 een VR-pilot voor medewerkers, stagiaires, vrijwilligers en familieleden in Overspaarne.

Acht medewerkers uit verschillende disciplines – van verzorgenden en kwaliteitsverpleegkundigen tot een ergotherapeut – volgden een training om de VR-interventies te begeleiden. Per sessie deden steeds zes deelnemers mee. “In twintig minuten ervaar je hoe het is om dementie te hebben en hoe de omgeving op je reageert”, legt Broerse uit. “We hebben twee films: één over beginnende dementie en één over gevorderde dementie. Je maakt dagdagelijkse situaties mee en hoort een innerlijke stem.”

Tijdreizen

De eerste film over beginnende dementie in de thuissituatie maakte diepe indruk op Broerse. “Je komt thuis van boodschappen doen en bent de huissleutel kwijt. Na een frustrerende zoektocht kom je erachter dat je producten dubbel hebt gekocht en de koelkast moeilijk kan vinden. Die dagelijkse handelingen lijken simpel, maar je voelt hoe frustrerend en verwarrend het is.”

Daarna volgt er een scene met een mantelzorger. “Je ervaart hoe vervelend het is als er over jou wordt gepraat en beslissingen voor jou worden genomen terwijl je erbij zit”, vervolgt Sikkes. “Tegelijkertijd zie je hoe moeilijk het is voor de mantelzorger, wat ook begrip oplevert.” De tweede film over vergevorderde dementie laat zien hoe triggers zoals een geur of aanraking je plotseling terugbrengen naar het verleden. “Een simpele aanraking van een washand kan je terugbrengen naar een herinnering als kind op het strand. Voor de omgeving ben je in het hier en nu, maar zelf ben je soms helemaal ergens anders. Dat levert gekke situaties op die je niet kunt uitleggen.”

Reflectie

Na elke VR-beleving volgt een gesprek. “Iedereen ziet dezelfde film, maar de ervaring is persoonlijk”, aldus Broerse. Tijdens het gesprek wordt er gereflecteerd op het eigen handelen. “Collega’s werden open en kwetsbaar. Ze herkenden valkuilen in hun eigen handelen, zoals praten over iemand terwijl diegene erbij zit.”

In een praktijkonderzoek monitorde Sikkes en Broerse de resultaten in een voor-, tussen en nameting bij 90 deelnemers. “Hoewel de medewerkers al hoog scoorden op empathie, scoorden de deelnemers langdurig hoger op hun

inlevings- en voorstellingsvermogen.” Daarnaast vroegen de onderzoekers wat deelnemers anders doen sinds de interventie. “Medewerkers geven aan dat ze meer rust en geduld tonen, beter luisteren en observeren en niet meer praten of beslissen in iemands bijzijn.” Ook verminderen ze onnodige prikkels, zoals een televisie en radio die tegelijk aanstaan. “Het mooie is dat mensen direct iets meenemen naar de praktijk.”

Drieluik

De belangstelling voor de VR-beleving is groot. Inmiddels hebben 150 medewerkers, 20 vrijwilligers en 10 naasten de interventie gevolgd. Afgelopen zomer startte de tweede ronde met de film over vergevorderde dementie. De VR-interventie is geen eenmalige actie, maar onderdeel van een drieluik: maandelijkse visiebijeenkomsten, uitleg over het brein en de VR-beleving. “Zo houden we het levend en sluiten we beter aan op mensen met dementie.”

Overspaarne wil de ervaringen delen met de 9 andere locaties van Kennemerhart. “We gaan ondersteunen zodat zij dit ook kunnen starten op een manier die bij hun cliëntdoelgroep past”, vertelt Broerse. Daarnaast wordt er verdiepend kwalitatief onderzoek gestart naar geleerde lessen en dagelijkse veranderingen. De resultaten worden volgend jaar gedeeld.

 Reageer op dit artikel Deel dit artikel

Laura van Elst

Laura van Elst is redacteur, podcastmaker en sociale mediaredacteur bij Zorgvisie en Skipr. Ze schrijft vooral over de duurzaamheid en de ouderenzorg, maar ook over leiderschap en inspirerende praktijkvoorbeelden en innovaties.

PREMIUM

ma 24 nov 2025 | Achtergrond

Stanford-aanpak moet welzijn zorgverleners verbeteren

PREMIUM

ma 10 nov 2025 | Nieuws

Menzis en BeterDichtbij omarmen AI-start-up Ditto